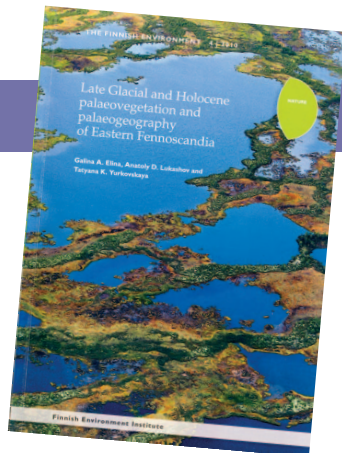

Elina, G.A., Lukashov, A.D. and Yurkovskaya, T.K.

Late Glacial and Holocene palaeovegetation and palaeogeography of Eastern Fennoscandia

The Finnish Environment 4/2010.
Finnish Environment Institute, 304 s.

Teosta voi tilata kirjakaupoista. Teoksesta on myös olemassa netistä ladattava PDF-versio.

MINNA VÄLIRANTA

Suomen ympäristökeskus (SYKE) on tuottanut yhteistyössä venäläisten tutkijoiden kanssa julkaisun jääkauden jälkeisestä luonnonhistoriasta ja julkaissut sen omassa julkaisusarjassaan englanniksi. Teos on nimeltään “Late Glacial and Holocene palaeovegetation and palaeogeography of Eastern Fennoscandia”. Tämä julkaisu perustuu aiemmin venäjäksi julkaistuun teokseen, jota tekijät ovat päivittäneet englanninkieliseen laitokseen. Teos esittelee ja kerää yhteen venäläisten tutkijoiden Itä-Fennoskandiassa, Karjalassa ja Kuolan niemimaalla tekemiä paleoekologisia tutkimuksia kattaen ajanjakson myöhäis-glasiaalista holoseeniin. Osa tutkimustuloksista on aiemmin julkaissut, osa on aiemmin julkaistu venäjäksi. Teos sisältää runsaasti alkuperäiseen tutkimusaineistoon perustuvia diagrammeja.

Julkaisu on myös laajamassa mielessä tietopaketti alueesta, sillä paleonäkökulman lisäksi tutkimusalue kuvataan geologisesti sekä maantieteellisesti; alueen moderni kasvitieteellinen kuvaus on pikkutarkkaa. Paleotutkimukset on tehty turveprofilleista ja pääasiallinen paleoekologinen menetelmä on siitepölyanalyysi. Teos kuitenkin käsittelee lyhyesti myös alueen soistumishistoriaa ja siihen liittyvää suodynamikkaa. Nämä tutkimukset ja tulokset perustuvat turveprofiilianalyysiin eli kasvimakrofossilyhteisiin.

Menneiden ajan kasvillisuushistoriaa esitetään erilaisista näkökulmista (”zonal, regional and local”). Teoksessa tutkimusalueesta on poimittu ”mal-

lialueita” ja osittain paleokasvillisuustuloksia esitellään näiden alueiden kautta. Toisaalta käytetään myös perinteistä ”pollen assemblage zone” (PAZ) esittämistapaa. PAZ-tuloksien perusteella kirjoittajat vielä lopuksi määrittelevät alueelliset, tyyppilliset, ajalliset kasviyhteisöt (”paleocommunities”). Näistä menneisyyden kasviyhteisöistä keskustellaan myös lajiversiteetin näkökulmasta.

Oman kappaleensa teoksessa muodostaa mallialueiden menneitten kasviyhteisöjen kronografinen esittäminen. Vaikka esittämistapa voisi olla hieman lukijaystävällisempikin, on tämä visuaalinen lähestymistapa omalla tavallaan myös miellyttävä. Teoksen loppuosa on omistettu soille, mutta kuten teoksen tekijät itsekin toteavat, tämä osio jää melko pinnalliselle tasolle, eikä se ole tämän teoksen pääasiallinen mielenkiinnon kohde.

Venäläisen perinteen mukaisesti asioita luokitellaan ja esitetään hyvin pienpiirteisesti, yksityiskohtia säästelemättä ja tämä tekee kokonaisuudesta hieman raskaan. Yhteenveto myös koostuu tutkimuksista, jotka on osittain tehty jo kymmeniä vuosia sitten, ja siksi lähestymistavat tuntuvat paikoitellen hieman vanhahtavilta. On kuitenkin hienoa, että tällainen teos on tehty, ja ennen kaikkea käännetty englanniksi, koska venäjäksi esitetty kirjallisuuteen on monista syistä hankala päästä käsiksi. Teos on siis ilman muuta mielenkiintoinen tietopaketti ja tervetullut lisämateriaali kaikille Fennoskandiassa ja Euraasiassa paleoekologista tutkimusta tekeville tutkijoille.